

Macht en onmacht
Hoe aantrekkelijk is een platte wereld?

Macht is een ingewikkeld begrip dat al snel met misbruik ervan wordt verward. Onmacht is iets dat velen herkennen maar waarvan we eigenlijk niet goed snappen hoe dat werkt. Tijd om dat eens verder te verkennen. En om na te gaan wat dat betekent voor leiderschap, lidmaatschap of adviseren. Hoe willen we gezamenlijkheid en verantwoordelijkheid vormgeven? Kunnen we wel zonder verticale relaties? Hoe verbinden en organiseren we ons zonder in platte ideologieën terecht te komen?

Het Tijdschrift voor Begeleidingskunde besteedde deze zomer in een themanummer aandacht aan 'macht'. Met vijf van de auteurs organiseert De Ambachtsschool op de middag van 4 maart 2019 een pop-up bijeenkomst. In vier workshops verkennen we wat macht en onmacht betekenen in organisaties. In die vier workshops kijken we met haakse blikken naar veranderen en organiseren en onderzoeken we met de deelnemers waar macht en onmacht om draaien. Een korte beschrijving.

1. **God en demon: de corrumperende kant van macht**

Marco de Witte

Wij allen kennen een lichte en een schaduwzijde in onze persoonlijkheid. Kracht en competenties die we graag in het zonnetje zetten, maar ook eigenschappen en karaktertrekken die we liever in het donker verstoppen. Leiderschap is het vermogen de ander mee te krijgen. Juist ook onder moeilijke omstandigheden. Vandaar dat het goed is om stil te staan bij ons leiderschap in momenten van hoogspanning. Want als de druk toe neemt nemen onze gedragsrotondes het steeds meer over. We gaan steeds meer en sneller doen van wat we al deden. De succes en de power paradox verklaren waarom een glanzende (leiderschaps)carrière stagneert. In plaats van werken voor 'the greater good', gaat de aandacht van de leider steeds meer naar zichzelf. Onze empathische en morele vermogens lopen gewoon terug. En dan? Durft u de confrontatie met uzelf aan en met open vizier naar uw schaduwkant te kijken? Ook als het écht spannend wordt? We gaan het zien ...

2. **Gezaghebbend adviseren: de adviseur als bekwamere ander**

Joost Kampen

In verwaarloosde organisaties kan een adviseur niet in een relatie werken. De organisatieleden wantrouwen de leiding en dus ook de adviseur. Er is vanuit de top een onvoorspelbare mix van toegeeflijk, laissez faire of intimiderend leiderschap. Organizatieleden voelen zich niet gezien en compenseren het gebrek aan aandacht door voor zichzelf en voor elkaar te zorgen. In die context zullen zij de adviseur nooit toelaten. Een cultuuronderzoek wordt een toneelvoorstelling met een hoog soapgehalte. Een leiderschapsprogramma wordt een kunstje. De startvraag die de adviseur aan de top stelt is 'wil je echt naar de werkelijkheid kijken?'. Wanneer het antwoord bevestigend is, is de het aanbod van de adviseur: 'ik kan je leren de werkelijkheid te analyseren, duiden en daarin te interveniëren'. 'Je' staat hier voor de lijn van hoog tot laag. De adviseur gaat aan het werk in de rol van bekwamere ander om het de organisatieleden zelf te leren, in hun geleefde werkelijkheid. Dat wordt bij tijd en wijle flink ongemakkelijk. In de workshop neem ik je mee met een methode van organisatieontwikkeling vanuit een probleemsituatie.

3. **Macht en onmacht in de adviesrelatie**

Paul Kloosterboer

De eerste klap is een daalder waard, ook in de adviesrol. Daarom onderzoeken we in deze workshop het aangaan van een adviesrelatie. Elke adviesvraag bevat uitbestede onmacht. Hoe belandt die op jouw bord als adviseur? Welke rol of plek wordt jou daarbij aangeboden? Hoe zet de opdrachtgever zijn of haar macht daarbij in? In welke macht en onmacht plaatst dat jou als adviseur? Welk psychologisch contract komt hieruit voort met je klant? Vele vragen met vele lagen.

Een onderliggend dilemma is hoe je als adviseur een vitale plek vindt tussen dienstbaarheid en professionele autonomie. Kiezen gaat niet, want ze zijn allebei nodig.

De workshop biedt je een systemische bril om dit adviesdilemma beter te begrijpen en ermee om te gaan. Zodat ieder sterker wordt op z'n eigen plek, zowel de opdrachtgever als de adviseur. We analyseren eerst een spannende filmscène, daarna onze eigen adviespraktijken.

4. **Onmacht: wat eenzaam voelt blijkt ook maatschappelijk te zijn**

Leike van Oss & Jaap van 't Hek

In onze maatschappij en in organisaties lijkt onmacht toe te nemen. Onmacht wordt individueel gevoeld, maar heeft ook een relationele en een maatschappelijke kant. Steeds duidelijker wordt hoe het neoliberalisme als verstopte ideologie ons allen in impliciete zijn greep heeft. De markt is de ordening en het individu is zelfstandig en verantwoordelijk voor eigen succes en falen. Het gemeenschappelijke verdwijnt in de mist. Tegelijk lost 'de waarheid' op in de eindeloze subjectiviteiten van fake news, bubbels en meningen over feiten. We verliezen common ground om samen op te kunnen leven, werken en ruziemaken. Wat kunnen we doen om die onmacht te verkleinen? Hoe vertalen we dat naar ons leven in organisaties?

Inschrijven

Wil je je opgeven? Dat kan met dit [formulier](#).

De workshops gaan door als het minimaal aantal deelnemers bereikt is. Er is beperkt plaats en vol is vol. Wacht dus niet te lang met opgeven.

De kosten voor een workshop bedragen € 100,-. Omdat het een opleidingsactiviteit betreft, wordt geen BTW in rekening gebracht.

Waar en wanneer?

De workshops vinden plaats op 4 maart, van 13.30 – 17 uur in [Villa Jongerius](#) in Utrecht. Villa Jongerius is makkelijk bereikbaar vanaf Utrecht CS. Ben je met de auto? Er zijn zestig parkeerplaatsen op het terrein, en mocht het daar vol zijn, dan kun je tegenover de Villa tegen gereduceerd tarief parkeren.

Meer informatie?

Begin december volgt het uitgebreide programma. Je kunt het tegen die tijd vinden op de website: www.deambachtschool.org. En natuurlijk krijg je het toegezonden als je je hebt opgegeven.